VOCABULARI.

Conceptes introduïts per Luca Pacioli.

- Fet comptable: qualsevol operació que faci modificar el patrimoni de l'empresa.
- El mètode de la partida doble consisteix a anotar simultàniament en dos comptes, com a mínim, la variació que es produeix en el patrimoni a causa de cada fet comptable.

El mètode de la partida doble es basa en els principis següents:

- a) en tot fet comptable sempre hi ha una anotació o més en el deure i una anotació o més en l'haver.
- b) l'anotació es fa segons el conveni de funcionament dels comptes (els comptes d'actiu: augmenten pel deure i disminueixen per l'haver; els comptes de passiu augmenten per l'haver i disminueixen pel deure; els comptes de despeses s'anoten en el deure; els comptes d'ingressos s'anoten en l'haver).
- c) la suma de les quantitats anotades en el deure és igual a la suma de les quantitats anotades en l'haver.

Els llibres comptables.

- ✓ Diari, es registre dia a dia els fets comptables, encara que es poden resumir per mesos. Al final i principi de l'exercici econòmic (normalment l'any natural) es calcula el saldo de tots els comptes que formen part del patrimoni de l'empresa.
- ✓ Major, registra en cada compte els mateixos fets que s'han registrat en el llibre diari. Cada compte té tres columnes deure, haver i saldo. Sembla un extracte bancari.
- ✓ **Llibre d'inventaris**, a l'acabament de l'any es transcriurà l'inventari de tots els elements patrimonials de l'empresa.

L'inventari és una relació detallada dels elements patrimonials d'una empresa en un moment donat. Fer un inventari consisteix a fer un recompte físic de tots els elements que formen part del patrimoni de l'empresa. S'ha de tenir en compte que no només es

tracta de fer el recompte dels béns, sinó que també s'ha de fer de tots els drets i les obligacions. Les dades obtingudes de l'inventari s'han d'anotar en un document que també rep el nom Llibre d'inventari

✓ Els comptes anuals,

Els comptes anuals

Són els estats financers que tenen la missió d'informar sobre els resultats de l'empresa i sobre la situació patrimonial i financera, respectant el Codi de Comerç i la resta de normes de caràcter mercantil, i que han de mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa.

Estan formats pel:

- balanç de situació (1),
- el compte de pèrdues i guanys(2),
- la memòria (3)
- l'estat de canvis en el patrimoni net(4),
- l'estat de fluxos d'efectiu (5) (les PIMES no hi estan obligades, però les que no poden utilitzar models abreujats sí que l'han de presentar) que tenen una estructura unitària.
 - El balanç de situació és un document que mostra el patrimoni d'una empresa en un moment determinat, és a dir, reflecteix la posició estàtica del patrimoni en un instant de la vida de l'empresa, tal com ho faria una fotografia.

El balanç de situació es divideix en dues parts: l'actiu i el patrimoni net i passiu. L'actiu s'ordena de menor a major liquiditat o disponibilitat, segons la facilitat amb què un bé o un dret es pot fer efectiu o líquid. I el patrimoni net i passiu s'ordena de menor a major exigibilitat; és adir, un passiu és més exigible com més curt sigui el termini per al compliment de l'obligació. La suma dels elements de l'actiu i la suma dels elements del patrimoni net i passiu han de ser iguals.

- El compte de pèrdues i guanys és un estat comptable que té com a finalitat calcular el resultat que una empresa ha obtingut durant un exercici econòmic. A més d'explicar la composició del resultat i totes les operacions dutes a terme fins arribar a aquest resultat. Per fer el compte de pèrdues i guanys, hem de separar els ingressos i les despeses segons la seva naturalesa i ordenar-los.
 - Les despeses i els ingressos d'explotació són aquells que es produeixen com a resultat de l'activitat principal de l'empresa a la qual es dedica l'empresa. Un dels canvis que comporta el Nou Pla General Comptable és que els ingressos i despeses extraordinaris passen a denominar-se "excepcionals" i es consideren dins de l'explotació" (dins de la pròpia activitat de l'empresa). Poden ser generats, per exemple, pel benefici o la pèrdua en una venda d'immobilitzat. A la diferència entre els ingressos i les despeses d'explotació se l'anomena Resultat d'Explotació o Benefici abans d'Interessos i Impostos. Aquest resultat pot ser positiu o negatiu en funció de si els ingressos són més grans que les despeses, en aquest cas serà positiu o en el cas contrari, les despeses mes grans que els ingressos que en aquest cas serà negatiu.
 - Les despeses i els ingressos financers són les despeses que ha generat l'empresa a causa del seu finançament aliè (pagament d'interessos de qualsevol font de finançament,...) i els ingressos obtinguts en fer inversions financeres (dividends cobrats, cobrament d'interessos,...). Igual que en el cas anterior, si els ingressos son més grans que les despeses voldrà dir que el resultat serà positiu i en cas contrari, el resultat financer serà negatiu.
 - El Benefici Abans d'Impostos (BAI) està format per la suma del resultat d'explotació (BAII) i el resultat financer.
 - L'Impost sobre societats: Impost directe que grava sobre els beneficis de l'empresa; utilitzarem amb caràcter general el tipus del 35% sobre els beneficis (tot i que pot ser diferent). Es calcularà sobre el BAI.

- El Benefici Net o Benefici després d'Impostos: es trobarà després de restar-li l'Impost sobre Societats en el BAI, per tant, l'operació que farem és BAI Impost sobre societats.
- <u>La memòria</u> és un document de caràcter explicatiu que amplia el contingut d'altres comptes anuals.
- <u>L'estat de canvis</u> en el patrimoni net: recull les causes de les variacions que hi ha hagut en el patrimoni net de l'empresa.
- <u>L'estat de fluxos d'efectiu</u> informa sobre l'origen i la utilització dels actius monetaris representatius d'efectiu i d'altres actius líquids. És un document que no apareix en el PCG per les PIMES i que només tenen l'obligació de presentar les empreses que aplicant el PCG no puguin fer ús dels models abreujats.

Aquí podeu veure la mateixa informació de forma més resumida.

Documents dels comptes anuals	Informació que subministra
Balanç	Comprèn de manera separada els elements d'actiu, passiu i patrimoni net. Reflecteix de forma fidel la posició patrimonial i financera de l'empresa referida a una data concreta.
Compte de resultats	Recull la gairabé la totalitat dels ingressos i de les despeses de l'exercici, i ha de mostrar la imatge fidel dels resultats de l'empresa, sense recollir aquells pocs ingressos i despeses que eventualmente s'hagin d'imputar directamente al patrimonio net en l'estat de canvis de patrimonio net.
	Canvis en el patrimoni net d'un període a un altre , desglossant la informació dels canvis derivats de transaccions diferents a les realitzades amb els propietaris de l'empresa (AUGMENTS/DISMINUCIONS DE CAPITAL)
	Canvis en la posició financera d'una empresa d'un exercici a altre. Informa de l'origen i la utilització dels actius monetaris representatius d'efectiu i d'altres actius líquids. És un document que no apareix en el PGPIMES i que només tenen l'obligació de presentar les empreses que aplican el PGC no puguin fer ús dels models abreujats.
Memòria	Material explicatiu rellevant per a la presa de decisions, no inclòs als estats anteriors. Comenta i amplia la informació continguda en la resta de comptes anuals.

La normalització comptable.

La normalització comptable suposa regularitzar els procediments comptable corresponents a un estat o àrea supranacional. Es tracta de permetre que la informació comptable de les empreses es presenti amb els mateixos criteris i permetre la comprensió de la informació comptable per qualsevol persona que vulgui consultar-la o analitzar-la.

Els principis comptables:

Aquests principis ens indiquen com registrar els fets comptables i com valorar cada element del patrimoni de l'empresa. S'han d'aplicar obligatòriament.

- **Principi d'empresa en funcionament**. Es considerarà, a menys que es provi eLl contrari, que la gestió de l'empresa funcionarà en un futur previsible. Aquest principi és l'eix central dels principis comptables. Sempre s'ha de pensar que l'empresa és un negoci en marxa i amb futur.
- **Principi de la data del fet**. Els efectes de les transaccions o fets econòmics es registraran quan esdevinguin. Aquestes imputen a l'exercici al qual els comptes anuals es refereixen amb els ingressos i les despeses afectats.
- **Principi d'uniformitat**. Adoptat un criteri entre les alternatives possibles s'ha de mantenir en el temps i aplicar-se d'una manera uniforme per a transaccions o altres esdeveniments i condicions similars mentre no es modifiquen les condicions que ens va fer elegir el criteri. Si es modifica algun criteri s'ha de fer constar a la memòria.
- **Prudència.** S'ha de ser prudent en les estimacions en temps d'incertesa. La comptabilitat no vol ser agosarada sinó prudent.
- **No-compensació.** Llevat que es disposi el contrari, no es podran compensar les partides de l'actiu i del passiu ni les de despeses i ingressos. Aquest principi serveix per quan un client és a la vegada proveïdor. No és correcte compensar partides.

• D'importància relativa. S'admetrà la no aplicació estricta d'alguns dels principis i criteris comptables quan la importància relativa en termes quantitatius i qualitatius de la variació que tal fet produís sigui escassament significativa i, en conseqüència, no alteri la imatge fidel de l'empresa.

Els elements de balanç de l'empresa són:

- Actius: Béns, drets i altres recursos controlats econòmicament per l'empresa (que siguin propietat de l'empresa) resultant de successos passats. Dels actius s'espera que l'empresa obtingui beneficis o rendiments econòmics en el futur.
- Passius: Obligacions actuals arran de successos passats dels quals l'empresa espera desprendre's per aconseguir recursos que puguin produir beneficis o rendiments econòmics en el futur.
- **Patrimoni net**: Constitueix la part residual dels actius de l'empresa, un cop deduïts tots els passius. (Actiu Passiu) .

Els elements que, es registren en el compte de pèrdues i guanys o, si és procedent, directament a l'estat de canvis al patrimoni net són:

- Ingressos: són increments en el patrimoni net de l'empresa durant l'exercici, sempre que no tinguin el seu origen en aportacions, monetàries o no, dels socis o propietaris, augment d'actius o disminucions de passiu.
- **Despeses**: són disminucions en el patrimoni net de l'empresa durant l'exercici, sempre que no tinguin el seu origen en distribucions, monetàries o no, als socis o propietaris, augments de passiu o disminucions d'actiu.

Auditoria.

L'auditoria de comptes, és l'activitat que, mitjançant la utilització de determinades tècniques de revisió, té com objecte l'emissió d'un informe a propòsit de la fiabilitat dels documents comptables auditats. (Preàmbul de la Llei d'auditoria de comptes)

L'auditoria consisteix a analitzar si les anotacions que estan plasmades en els documents comptables descriuen adequadament els fets que les han produït. Té com a objectiu primordial elaborar un informe sobre la fiabilitat de la informació economicofinancera analitzada.

Les auditories poden ser de diferents tipus:

Segons la procedència:

- Auditoria Externa: revisió dels comptes anuals feta per professionals independents a l'empresa.
- Auditoria Interna: és la realitzada pel personal de l'empresa i verifica l'existència, el compliment i l'eficàcia dels controls interns de l'organització de l'empresa.
- Auditoria operativa: revisa els procediments portats a terme per l'organització de l'empresa (objectius, planificacions, etc.)
- o **Auditoria financera:** examina i verifica els comptes anuals de l'empresa, a fi de confirmar les dades que s'hi reflecteixen.

La fiscalitat de les empreses.

La Llei general tributària (LGT) és la norma que estableix els principis i normes generals del sistema fiscal espanyol, i segons aquesta llei els tributs es poden classificar:

- Taxes: són tributs que es paguen com a conseqüència d'haver rebut un servei públic o altres activitats de dret públic que beneficien l'obligat tributari, com per exemple: taxes d'expedició de documents administratius, taxa de recollida de deixalles, taxa de manteniment de clavegueram, taxes universitàries...
- Contribucions especials: són tributs que es paguen quan s'obtenen beneficis per la realització d'una obra pública o l'ampliació d'un servei públic que ja es rebia, com per exemple: la instal·lació d'enllumenat públic d'un carrer que abans no es tenia, la urbanització d'un carrer...
- **Impostos:** són els pagaments exigits per les administracions públiques sense que hi hagi una contraprestació directa per al contribuent, és a dir, no se sap quina destinació concreta tindran els diners.

Els impostos es poden classificar en:

- Directes: són els que recauen directament sobre les persones o sobre les empreses, sia perquè han obtingut un benefici o per l'ús d'un bé que posseeixen.
- Indirectes:són els que paguen quan s'adquireix un producte o s'utilitza un servei.

Els principals elements tributaris de qualsevol tribut són:

- **Fet imposable.** Circumstàncies que per llei donen lloc a l'exigibilitat de pagar un tribut, exemple: l'obtenció d'una renda, la compra de béns....
- Base imposable. És la quantitat sobre la qual s'aplica el tipus impositiu, i normalment s'expressa en diners (el total d'una factura....)
- Base liquidable. És la quantitat que resulta de restar a la base imposable les quantitats que la llei permet a cada tribut. Exemple: IRPF, deducció per fills, fa que la base imposable sigui diferent de la liquidable.
- **Tipus de gravamen o impositiu.** És el tant per cent que s'aplica sobre la base liquidable per obtenir la quota tributària. Exemple el tipus d'IVA, el 4, 10 ó 21%
- Quota tributària. És el resultat d'aplicar a la base liquidable el tipus impositiu o una quantitat fixa segons el que s'estipuli per llei.
- **Obligats tributaris.** Són les persones físiques o jurídiques i entitats que tenen l'obligació principal de pagar la quota tributària dels tributs. Els principals obligats tributaris són:
 - Subjecte passiu, que és qui ha de pagar la quota tributària.
 - Contribuent, és la persona física o jurídica sobre la que recau l'impost. Hi ha persones físiques o jurídiques que tot i estar sota l'aplicació de l'impost tenen una exempció. Exemple: Hi ha pensions anomenades no contributives pel fet que no han de pagar IRPF.

UNITAT 2: EL PATRIMONI DE L'EMPRESA

GLOSSARI

1. BALANÇ DE SITUACIÓ

Balanc de situació:

Document comptable que permet representar el patrimoni.

Patrimoni:

El patrimoni és el conjunt de béns i obligacions d'una empresa en un moment determinat, és com una fotografia de l'empresa.

Inventari:

Es representa el patrimoni d'una manera molt més detallada.

Actiu

Estructura econòmica de l'empresa. És el conjunt de béns i drets.

Actiu no corrent:

Són els béns patrimonials (o drets) destinats a servir de forma duradora. Romanen a l'empresa més d'un any. També s'anomena Actiu fix o Immobilitzat.

Immobilitzat intangible:

Es tracta dels béns que no són físics ni monetaris. Per exemple, les aplicacions informàtiques o una patent.

Investigació i desenvolupament:

En aquest compte s'anota el valor de les investigacions dutes a terme i que han donat fruit per a desenvolupar algun nou producte, disseny, procés de producció, etc. Seran amortitzables durant la seva vida útil, que no pot ser superior a 5 anys.

Concessions administratives:

L'Administració Pública concedeix a una empresa (durant un temps) la possibilitat (concessió) de treure benefici d'una inversió. Per exemple, els peatges que cobra l'empresa que ha construït l'autopista. Aquest permís no és tangible.

<u>Propietat industrial</u>:

Per exemple, la possessió d'una patent.

Drets de traspàs:

És el valor comptable del dret de traspassar per exemple un negoci (pel valor dels clients, etc.).

Aplicacions informàtiques:

Programes informàtics, software. És un element intangible.

Immobilitzat material:

Són béns de naturalesa tangible que s'utilitzen a l'activitat productiva i comercial de l'empresa.

Terrenvs i béns naturals:

Solars de naturalesa urbana, finques rústiques, altres terrenys no urbans, mines i canteres. Un terreny no perd valor, per tant, no s'amortitza. Un edifici, en canvi, sí.

Construccions:

Edificacions en general, si el seu destí és l'activitat pròpia de l'empresa. Per exemple, un local.

Instal·lacions tècniques:

Conjunt de màquines que tenen com a objectiu altres aspectes que no són productius, com per exemple una nevera destinada a conservar els productes d'una pastisseria.

Maquinària:

Comprèn el conjunt de màquines que permeten l'extracció o elaboració dels productes. Inclou els elements de transport interns.

Utillatge:

Conjunt d'utensilis o eines que es poden utilitzar autònomament o conjuntament amb la maquinària. Inclosos els motlles i les plantilles.

Mobiliari:

Mobiliari, material i equips d'oficina.

Elements de transport:

Elements que inclouen qualsevol mitjà de transport exterior, com un cotxe o una furgoneta.

Equips per a processos d'informació:

Ordinadors i altres conjunts electrònics, com impressores, escàner, tauletes, etc.

Altre immobilitzat material:

Altres elements patrimonials que siguin tangibles i no estiguin inclosos en els apartats anteriors, com per exemple una cortina o un billar perquè juguin els treballadors.

Inversions immobiliàries:

Són els terrenys i les construccions adquirits per l'empresa però no es fan servir a l'activitat pròpia de l'empresa, sinó per obtenir rendes o plusvàlues. Per exemple, un terreny que l'empresa compra per vendre'l més tard a un preu superior.

Inversions en terrenys i béns naturals:

Terrenys destinats a l'especulació (venda o lloguer).

Inversions en construccions:

Edificis, locals, etc. destinats a l'especulació (venda o lloguer).

Inversions financeres a llarg termini:

Es tracta de l'adquisició d'actius financers amb la intenció d'obtenir-ne una rendibilitat futura dins d'un termini superior a un any. Per exemple, participacions en el capital d'altres societats, valors de renda fixa, etc.

Actiu corrent:

Són els béns i drets patrimonials destinats a fer servir i romandre a l'empresa per un període inferior a un any.

Existències:

Productes que l'empresa té al magatzem destinats a la venda o a la incorporació al procés de producció.

Comercials:

Són béns adquirits per l'empresa i destinats a la seva venda sense haver-los de sotmetre a cap transformació. Per exemple, la pasta de dents que venen les farmàcies.

Matèries primeres:

Són aquelles que, mitjançant l'elaboració o transformació, passen a formar part dels productes fabricats. Per exemple, la farina d'un forner.

Productes en curs:

Són béns o serveis que es troben en la fase de transformació; per tant, no es poden comptabilitzar com a matèries primeres ni com a productes acabats. Per exemple, els cotxes que estan a la cadena de fabricació.

Productes acabats:

Comprèn aquells fabricats per l'empresa i destinats a la venda. Per exemple, un pastís d'una pastisseria.

Realitzable:

Són els drets de cobrament de l'empresa a curt termini. Recull els deutes que tenen amb l'empresa persones, empreses o institucions.

Clients:

Recull els crèdits concedits als clients relacionats amb l'activitat principal de l'empresa, per a un període inferior a un any.

Deutors:

Recull els crèdits concedits a tercers i que no estan relacionats amb l'activitat principal de l'empresa, per a un període inferior a un any. Per exemple, un llogater.

Hisenda Pública, deutora per diversos conceptes:

Recull els crèdits d'Hisenda a favor de l'empresa per la devolució d'impostos.

Organismes de la Seguretat Social, deutors:

Recull els crèdits a favor de l'empresa dels organismes de la Seguretat Social.

<u>Disponible</u> (o tresoreria):

És la quantitat de diners que l'empresa té a la caixa o en el compte corrent d'una entitat bancària.

Bancs i institucions de crèdit:

Saldos a favor de l'empresa, a comptes corrents a la vista i d'estalvi de disponibilitat immediata, a bancs i institucions de crèdit.

Caixa:

Diners disponibles en efectiu.

Patrimoni net:

Està format pels comptes que representen els recursos que els propietaris o socis han aportat a l'empresa per tal d'iniciar l'activitat, així com els beneficis que han quedat a disposició de l'empresa o els beneficis del mateix exercici econòmic. Es tracta de recursos que l'empresa no deu a cap creditor.

Capital / Capital social:

Recull les aportacions dels propietaris de l'empresa. Normalment, parlem de capital social. Diem capital quan es tracta d'una empresa individual. I diem fons social quan es tracta d'entitats que no són societats mercantils.

Reserves:

Recullen els beneficis obtinguts per l'empresa que no s'han repartit entre els seus propietaris. Hi ha diversos tipus de reserva:

- · Reserva legal: la que marca la legislació vigent.
- · Reserva estatutària: la que marquen els estatuts de l'empresa.
- · Reserva voluntària: la que, de forma voluntària, assigna l'empresa.

Resultat de l'exercici:

Recull el benefici (positiu o negatiu) que l'empresa està tenint durant l'actual exercici econòmic (o el del període anterior que encara no s'ha distribuït, fins el 30 de juny com a màxim).

Passiu no corrent:

És la part del passiu a llarg termini. Recull els deutes que té l'empresa amb un tercer i que ha de retornar en un període superior a l'any.

Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini:

Recull els deutes a llarg termini que té l'empresa amb subministradors d'immobilitzat.

Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit:

Recull els deutes a llarg termini que té l'empresa amb una entitat financera.

Passiu corrent:

És la part del passiu a curt termini. Recull els deutes que té l'empresa amb un tercer i que ha de retornar en un període inferior a l'any.

Proveïdors:

Recull els deutes a curt termini que té l'empresa amb subministradors de les existències.

4 de 7

Creditors per prestació de serveis:

Recull els deutes a curt termini que té l'empresa amb empreses que no tenen la condició estrica de proveïdor. Per exemple, el propietari del local que té llogada l'empresa.

Proveïdors d'immobilitzat a curt termini:

Recull els deutes a curt termini que té l'empresa amb subministradors d'immobilitzat.

Deutes a curt termini amb entitats de crèdit:

Recull els deutes a curt termini que té l'empresa amb una entitat financera.

Deutes a curt termini:

Recull els deutes a curt termini que té l'empresa amb un tercer que no quedi reflectit a la resta de comptes del passiu corrent.

Hisenda Pública, creditora per conceptes fiscals:

Recull els deutes pendents amb Hisenda Pública.

Organismes de la Seguretat Social, creditors:

Recull els deutes pendents amb els organismes de la Seguretat Social.

2. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

DESPESES

Compra de mercaderies:

Aprovisionament de mercaderies.

Compra de matèries primeres:

Aprovisionament de matèries primeres.

<u>Devolucions de vendes i operacions similars</u>:

Devolucions dels clients sobre els productes que els vam vendre.

Ràpels sobre vendes:

Descomptes concedits als clients per un volum de compra.

Variació d'existències:

Registre de la diferència entre les existències finals i el valor real de l'inventari.

Arrendaments i cànons:

Despeses de lloguer de béns mobles i béns immobles en ús o a disposició de l'empresa.

Serveis de professionals independents:

Import satisfet als professionals pels serveis prestats a l'empresa, com per exemple gestors, advocats, notaris, assessors, etc.

Transports:

Despeses per transport de vendes a càrrec de l'empresa realitzat per tercers.

Serveis bancaris:

Despeses per comissions bancàries i similars.

Subministraments:

Despesa per consum d'electricitat, aigua, gas i telèfon.

Impost sobre beneficis:

Import de l'impost que paguen les empreses per tenir beneficis.

Altres tributs:

Imports d'altres impostos satisfets per l'empresa.

Sous i salaris:

Remuneracions del personal.

Seguretat Social a càrrec de l'empresa:

Quotes satisfetes per les cotitzacions socials de l'empresa a la Seguretat Social.

<u>Interessos de deutes</u>:

Import dels interessos pagats per préstecs rebuts.

Descompte sobre vendes per pagament immediat:

Descomptes concedits als clients per avançar els seus pagaments.

Amortització de l'immobilitzat:

Depreciació anual que pateix l'immobilitzat pel seu ús en el procés productiu. Pot ser d'immobilitzat material o intangible.

INGRESSOS

Venda de mercaderies:

Ingressos procedents de la venda dels béns que són objecte del comerç de l'empresa.

Prestacions de serveis:

Ingressos procedents dels serveis que presta l'empresa.

Devolució de compres:

Devolucions als proveïdors de productes.

Ràpels sobre compres:

Descompte que ens concedeix el proveïdor per superar un determinat volum de compres en un període.

Ingressos per arrendaments:

Ingressos generats pel lloguer dels béns mobles o immobles propietat de l'empresa cedits per a l'ús o la disposició de tercers.

Descompte sobre compres per pagament immediat:

Descomptes concedits pels proveïdors a l'empresa per avançar els pagaments.

Altres ingressos financers:

Ingressos de naturalesa financera, com ara interessos per comptes bancaris o similars a favor de l'empresa.